

UNITING CHURCH IN AUSTRALIA: LOTU COKOVATATIKO E OSITERELIA
KONIFEREDI NI VITI: VAVAKOSO LOTU RARABA

Ni bula vinaka,

Na veiyatu lesoni e ra sa vakarautaki me vukea na noda wilika na Vosa ni Kalou ena Macawa Tabu oqo. Ena tu tale eso nai dusidusi e rawa ni ko vakayagataka. Oqo e dua nai yatulesoni me vukea na noda vakasama vakayalo: vei keda yadua, se vakamatavuvale, se vakaveitokani ni Vuli Vola Tabu, se vakaivavakoso. Mo vakayagataka ka wasea talega.

Maji 26 -31 Moniti:Macawa Tabu:

Maji 26, 18: Aisea 42:1-9: Vulica vakavinaka e tolu na vakasama me baleta na Turaga Dauveiqaravi, se Nai Vakabula Daurarawa [Servant of the Lord...or Suffering Servant]. Nai matai oqo: Aisea 42: 1-9, karua: Aisea 49:1-13, katolu: Aisea 50:4-9a, ea vakayagataka oqo e nai vaqa ena macawa sa oti. Sa tekivutaki ena kena sa dusia ni oqo na Nona Dauveiqaravi, sa solia Vua na qaqa, sa digitaki Koya ka vakasinaiti Koya ena Nona Yalo Tabu. Sa yalataka ko Aisea ni na yaco mai na dodonu [justice]. Ko Koya sa yalataki ka lako mai Vua na Kalou, ka sa dau **cakacaka vakadodonu**. Sa tukuni eso na vosa totoka vakaiyaloyalo ka vakaraitaka nai tovo ni Nona cakacaka vakadodonu na Kalou. *"Ena sega ni tagi, se laveta cake na domona, se kaila me rogo ena veisalatu, ena sega ni musuka na gasau sa voleka ni ramusu, kei na cina katabokoboko ena sega ni bokoca; ia ena kauta mai vakadodonu na nona dodonu."* Sa veikacivi ka veitalai na Kalou, me ia na veivagalalataki. Sa vakadeitaka ga ni sai Koya na Kalou ka na vakayacora na veika kece ena Nona lewa, ia ena vakataulewa tikoga ena veigauna mai muri. Meda kila na tamata ni Kalou oqo e tu Vua na lewa, me vaka ni a buli lomalagi kei vuravura. **Nida wiliki iratou tolutolu na sere oqo sa dusi Jisu ga ena Nona bula, Nona mate kei na Nona tucake tale mai na Mate.** *A cava ko na tukuna me baleta na bula nei Jisu, me vaka ni vakayacora vakadodonu na Nonai tavi ka vakaraitaka kina na 'dodonu 'ni Kalou?*

Same 36: 5-11: Wilika vinaka na Same oqo kei na kenai wasewase [1-41...sa salavata kei nai Vakatekivu, na Kalou sa bulia na vuravura, sa talaidredre na tamata, kei na Nona tekivutaka na cakacaka ni veivueti na Kalou]. Sa vakatautauvatataka na Daunisame ko Tevita na dina, dodonu kei na loloma ni Kalou kei nai vakarau ni valavalaca ni tamata. Dina ga ni da tamata ka lutu mai na liga ni Kalou, ia sa dei tu ga na Nona lomani keda. Nida sa tamata

vakabauta, sa kilikili me vaKalou talega na nodai valavala. *A cava ko na rawa ni vakayacora, ka me kune kina ena nomu bula na 'dodonu' ni Kalou?*

Iperiu 9:11-15: [*Ko koya ea vola na Iperiu sa vakadeitaka ni uasivi se vinaka cake—better than... ko Jisu kei na veika ea yaco enai VTM, me vaka eke (Iperiu) vei ira na Bete Levu*]. Ko Jisu Karisito na Bete Levu sa cabe ena vukuda ki na Loqi Tabu sara, ea vakayacora ga vakadua, ka sega ni vakataka na Bele Levu mai Jeusalemi me dau vakayacora na cakcaka ni soro ena veiyabaki. Ena vuku ni Nona liviraka na Nona dra, eda sa na vakabulai ka tawa mudu...oqo nai solisoli loloma ni Kalou ena vukui Jisu. Na veika vinaka e kunei ga vakatikina ena Veiyalayalati Makawa sa mai vakataucokotaki ena veika sa mai vakayacora ko Jisu. Sa uasivi ga na dra tawa cala i Jisu mai na dra ni manumanu sa dau *vakacabori* [*The blood of Jesus is much better than the blood of goats or bulls or lamb*]. **A cava na veivakaduavatataki? A cava na kenai balebale kevaka eda kaya ni dau ni veivakaduavatataki ko Jisu ena Veiyalayalati Vou?**

Joni 12:1-11: I. Na kana vata ni vakavinavinaka ni veivakabulai levu ea vakayacora ko Jisu vei Lasarusu, erau a vakarautaka na veitacini, ko Meri kei Marica [Maca] me baleti Jisu. Sa ka wale vei Meri na sau levu ni lumu talei, [raica nai sau ni lumu talei kei na levu ni lavo mera vakani kina na 5000 vakacaca na tamata...sau levu cake nai lumu ko ya], ea vakayagataka me lumuta kina na yavai Jisu, kei na drauniuluna me quwa kina na yavai Jisu. Sa dusia ga na nona vakalagilagi Jisu, lomani Jisu vakalevu kei na soli bula ki Vua. Ena dau tukuni nai talanoa oqo me kenai divi ena veigauna...sa dua nai dusidusi vinaka vei keda ena veitaba gauna kecega. *A cava tale me da maroroya se mamaqitaka ni sa lautai na noda bula ena Nona solia na Nona bula ko Jisu ena vukuda?* Sa salavata talega oqo kei na nomu soli ka vei Jisu kei na Lotu. Ko sa solia li na nomu bula? *Vakaeveri na nomui lavo, na nomu gauna, ko solia tiko ki na Lotu se veivuke vei ira na vakaloloma ka dravudravua, ko kila li ni sa veirauti tiko, ka sa vakauqeti iko kina na Yalo Tabu, se ko sa solia tikoga li na ka e rawa?* II. Sa boroi Jutasa ni dua e daunanumi koya ga, ka dau vakayagataka talega vakailoa na nodratou i lavo vakatisaipeli. Sa dua nai vakarau vakaloloma sa kune talega ena veitaba gauna e na noda lotu. III. Ko ira na i liuliu ni Lotu era a bukivere me vakamatei ko Lasarusu, baleta ni sa rogo levu kina na veivakabulai nei Jisu, ia era a sega ni duavata kina na lewe ni vanua ki na nodra lewa nai liuliu ni Lotu. **Sa sega ni rawa ni vakamatei na dina, ena tukuni tikoga ena veigauna kecega. Sa talei na bulataka na dina, ka ca na bula lasulasu baleta ena dua ga na gauna ena kacivaki e dela ni vale na lasu ko ya!**

27 Maji: Tusiti:

Aisea 49:1-13: Raica na Aisea 42 e cake nai matai ni sere ni Dauveiqaravi ni Turaga [Servant of the Lord], oqo na kenai karua. I. Na Dauveiqaravi sa lomani koya vakalevu na Kalou ka sa tiko e na qeteqete ni liga ni Kalou. Na Dauveiqaravi sa vuni Rarama sa kilai yalona ko Aisea ni soli vua nai lesilesi me vakadewataka na Rarama ki na vanua. Na Kalou na vuni Rarama, ia sa lesia na tamata me sai waqawaqa ni rarama ko ya. II. Na Dauveiqaravi sa mai vakayacora na Nona cakacaka ni veivakabulai kei na veivagalalataki. Era sa cuva Vua na Tui oqo ko ira kecega na tui e vuravura. III. Na Turaga ena tuberi ira lesu na Nona tamata ki na vanua ni 'sucu kei na oni,' ka mera kunea kina na vakacegu. *A cava eda kila baleta na vosa vakatautauvata oqo?*

Same 71:1-14: Na nona masu na Daunisame ka kerea kina na Nona veimaroroi na Kalou. Sa vakadeitaka ga ni sa nona Uluvatu na Kalou ka na dauvakararavi Vua. Mai na gauna ni gone me yacova oqo ni sa qase mai, ia sa na dei tu ga na nona vakararavi Vua na Kalou. Ni sa qase mai na tamata vakabauta sa qai raica lesu tale na nona bula ka vakadinadinataka ga kina na Nona veimaroroi ka veituberi na Kalou. Sa dua nai tukutuku vinaka oqo [testimony] me vakadewataki vei ira na gone, me tukuni vei ira na vinaka ni veika sa vakayacora na Turaga.

Meda tukuni yalotaka mada na noda veikilai kei na Turaga ko Jisu? *Sai vakarau vinaka oqo ena gauna ni soKalou meda tukuni yalo -testify-testimony- sa dodonu meda lesu tale enai vakarau cecere oqo ni bula vakayalo ka rawa mera vukei kina ko ira era sa gone ga ena nodra vakabauta, ka meda veivaka yaloqaqataki kina.*

I Koronica 1:18-31: Vei ira era vakararavi ena vuku me vakataki ira na kai Kirisi, sa ka vakalialia vei ira me dua e lauvako ki na kauveilatai ka me rawa me solia kina na bula? Era kaya ena gauna ko ya kei na gauna oqo ni vuku ga, se kilaka ena solia na bula! Ko ira na Jiu era gadreva nai vakadinadina [miracles] baleta nira sa vakadinadinataka ena nodra Lotu ka ra dautalaonoataka na veivakabulai levu ni Kalou vei ira mai Ijipita. Era sega ni taura rawa se na rawa vakaevei na veivakabulai, ena Nona sa mai mate na Mesaia. Ena nodra vakabauta ni dodonu me bula tikoga na Mesaia me mai vakayacora na Nona cakacaka ni veisereki! Na vakasama ruarua oqo vaKirisi se vakaJiu sa tu ena gauna oqo...ia meda raica vinaka na veika sa mai vakayacora ko Jisu nai Vakabula, ea mate taumada ena Nona a bolea me lauvako ki na kauveilatai; ia ena qai tucake tale mai na mate! Eda dau vakararavi vakalevu ena matada, ia ni da sa mataboko, se ca na matada sa dua na ka dredre na noda cakacaka. Eda vakayagataka na matada ka rau dau cakacakavata kei na yame. Eda dau matau me kaya, "Au sa raica na ka ko kaya tiko, ka totolo sara meda dau kaya, eda raica, eda sa qai vakabauta"

[Seeing is believing]. Sa bibi sara na rai se na bula ena vakabauta. *A cava na mataqali rai e vakaraitaka tiko eke ko Paula?*

Joni 12:20-36: I. Nai lakolako oqo ki Jerusalemi ena Kanavata ni Lakosivia, era a bau lako talega ko ira na kai Kirisi era sa vakabauta. Era lako vei Filipe [yaca toka vaKirisi], ko Filipe ki vei Adriu, ko Adriu me tukuna vei Jisu. Na sala ga oqo me vei tukutukunitaki kina ki vei ira era via raici Jisu. II. Na vosa vakatautauvata ni sore ni witi me tei ena qele ena qai kadre...sa na mate mada, sa na qai bula ka sa qai vua, sa sega ga ni dua walega na sore ni witi, ia sa levu sara. Sai yaloyalo ga me tukuna kina ko Jisu na Nona a mate ga vakadua, kei na Nona tucake tale era sa lewe levu era na vakabauti Koya ka muri Koya. III. Sa vakaraitaka ko Jisu ni dodonu me mate, ia na Nona mate oqo ena vakalagilagi kina se na vakarokorokotaki kina ko Jisu. Na domo sa rogo mai lomalagi. Sa vakarokorokotaki na yacana ena gauna oqo ena gauna talega mai muri, ko ya ena Nona na laveti cake, ni sa tucake tale mai na mate. E dodonu me mate ko Jisu, ena qai laveti cake tale, me vakarokorokotaki kina na Kalou. *E laurai vakacava na dodonu ni Kalou ena Nona mate kei na Nona tucake tale mai na mate? O na raici Jisu vakacava? Na cava na tiki ni yago era vakaitavi ni ko kila, se siqema edua na ka [recognise]? E vakacava beka na raici Jisu?*

28 Maji : Vukelulu:

Aisea 50:4-9a: I. Oqo nai katolu ni sere ni Dauveiqaravi ni Turaga [Servant of the Lord]. Wilika vinaka tale nai vaqa ena macawa sa oti...oqo na kenai kuri... wilika talega e cake na Aisea 42 kei na 49. Nai yaloyalo ni veisere ena vakawati sa sega ni yaloyalo vinaka. Ia sa vakaraitaka ga na Kalou ni sa vakakina na bula ni tamata ni sa vesuki e nai valavalaca eda sa sikalutu kina. Raica mada nai vakarau vaKalou: na loloma kei na dauvosota vakadede. Na Kalou sa dauvosota, yalomalua, yalomalumulumu ka talairawarawa me ia na veivakaduavatataki, se veilesuvi tale ni oti na gauna ni veibiu. II. Sa tarava na Nona yalataka na Kalou ni na vala ena vukui Isireli, ia ko Isireli ga sa volitaki koya ki nai valavalaca. Sa “sega ni lekaleka na liga ni Kalou,” se sa sega ni malumalumu, sa tu Vua na kaukauwa, ia sa guilecava ko Isireli ka vakararavi ena kaukauwa eso ni vuravura se veivanua. III. Kevaka eda nuitaka ga na noda ‘rarama,’se eda sa nuitaki keda vakataki keda ni sa rawa meda vakaciciva ga na noda bula, eda sa lakova tiko e dua na vanua vakaloloma, nida sa sega ni nuitaka na Kalou. *A cava nai vakarau ni noda bula nida sa cakitaka tiko na Kalou, se na noda volitaki keda ki na ca?*

Same 70: Ni dua e vakacacani keda, sa dau vaka e vakalala na noda bula, sa vakaga e yali vei keda edua na tikida talei. Sa dau vaka talega kina ni dua e basuka na veiyalayalati eda sa lomavata ka duavata kina, sa dau voroka na

yaloda; ka sa duavata kei na Daunisame meda kaya: *'Ni totolo na Kalou ka vakabulai au.'* Na Kalou ga ena vakasinaita na noda bula ena reki vaKalou, kei na vakalougatataki. Meda tagi vata kei na Daunisame, "Turaga ni kakua ni wawa!" me ia sara ga na veivakabulai!

Iperiu 12:1-3: I. Sa wavoliti keda nai vakadinadina, se ko ira sa dei tu na nodra vakabauta ka ra sa gole yani, era sa tukuna eso na yaca na dauvolavola enai Vola Tabu, ena talei kei na totoka ni nodra vakabauta. Era lewe vuqa eda sa rawa ni vuli mai vei ira ena nodra vakabauta [wilika eso na yaca oqo mo masulaka me nomu talega nai tovo ni nodra vakabauta]. Oi keda ga meda vakadeitaka na noda vakabauti Jisu, o Koya sa *'tekivuna ena vakataucokotaka'* talega na noda vakabauta. Meda vuli ga vei Jisu na tamata kecega, sa vosota na mate ena vuku ni nodai valavalaca, me da bula. II. Meda dau vakaraici Jisu matua ga ena veidraki ni bula kecega...ka vuli ga Vua! *A cava eda na cakava nida sa kila ni ko Jisu ea colata noda madua?*

Joni 13:21-32: I. Eratou dabe kece na tisaipeli kei Jisu ena Kanavata ni Lakosivia, na kanavata bibi ka vakananumi kina na Nona veivakabulai levu na Kalou mai Ijipita. Sa kila tiko ko Jisu na veika sa yaco tiko ka sa rarawa na yalona ka kila ni sa voleka mai na gauna ni Nona mate. Ia, ea dusia ko Jisu ni dua ga vei iratou ena soli Koya yani se *'bukiveretaki au.'* Sa vakayacora ko Jutasa na nona a soli Jisu yani oqo. *Sa curumi Jutasa ko Setani...sa dua sara na veisau vakarerevaki oqo!* Me vaka ni o koya edua ga vei iratou na Nona tisaipeli; edua ea kacivi me muri Jisu ka me na kacivaka nai tukutuku Vinaka ena veigauna mai muri; e dua talega e nuitaki ena nodratou muri voli na tisaipeli, me vaka ni ko koya na nodratou Dauniyau! II. E rawa vakacava oqo? Sa sega ni digidigi ko Setani se o cei me temaka? Sa vakadinadinataki ena veigauna kecega na leqa vakaoqo...ko ira eda sega ni namaka era sa dausikalutu! Ea cala na nodratou nanuma na tisaipeli ni a talai yani me la'ki voli madrai ka ni Dauniyau ko koya. III. Sa dauvakayagataka ko Jisu na gauna vakaoqo me vakaraitaka kina na Nona dauvakalagilagia na Kalou kei Koya talega. Ena vakarokorokotaki se vakalagilagi vakacava na Kalou, se ko Jisu ena Nona na vakamatei? *A cava e na tarai iko kevaka ko sa vakararawataki, ko na yacova li na draki ni bula nei Jisu ena Nona vakararawataki? Vakasamataka mada se cava ea yacovi Jutasa ni a sa solia oti vua ko Jisu na madrai?*

29 Maji: Lotulevu: Maundy Thursday [Siga ni veivuiyava, vakayakavi ni Turaga kei na soli loloma vei ira na vakaloloma]

Lako Yani 12:1-14: I. Nai matai ni Kanavata ni Lakosivia mai Ijipita ka ra vakaroti mera vakamatea e dua na luve ni sipi, se me tawa cala. Ena yakavi mera kania na manumnu e tavu kei na kena gacagaca kece ka biuta laivi na

kena vo ena mataka ka tarava ni bera na nodra lako. Mera vakayagataka na dra mera boroya kina na katuba ni nodra vale e tuba, baleta me na lako sivita mai na agilosu ni mate; ia na nodra ulumatua na kai Ijipita kei na ulumatua ni nodra manumanu ena vakamatei mai na vale kece e sega ni boro ena dra na kena katuba. Era vakaisulu vinaka na Isireli ka vakarau tu na lako lesu ki na 'vanua ni sucu kei na oni.' Sa vakaroti talega me ra kania na madrai sega ni vakaleveni, se sega ni vakatubu. Ko ya me dua ga na kana totolo ka me kua ni waraki me tubu na madrai qai vavi ka na taura e dua na gauna balavu, oqo na kana ga vakariri. II. Sa ra vakaroti mera dau vakayacora oqo ena veiyabaki e nai ka 14 ni Nisani [14 Epereli]. Sai vakananumi tudei ni kena vinaka na Nona veisereki, veivagalalataki kei na Nona veivakabulai na Kalou. Nira sa vakabulai na Isireli mai na mate, sa dua nai tukutuku ka dodonu me vakavinavinakataki ka dauvakananumi ena veigauna kecega. Ia, era sa dau vakayacora nai vakananumi oqo na Isireli ena veigauna kecega. Ni sa bera na curu vanua era a Kanavata ni Lako Sivia mai Kilikali me vakananumi kina na veivakabulai levu ni Kalou [Josua 5:2-9]. Sa vakayagataka na Kalou na 'kana' ga [na sipi se me tavu, se na madrai sega ni vakatubu kei na waini [dra] mei vakananumi ni Nona veivakabulai levu oqo. III. Nida lakova tiko na Macawa Tabu, sa vakaibalebaleta ka vou ko Jisu na kana oqo me 'yagona' kei na Nona 'dra' sa soli kina na veivakagalalataki, veisereki kei na veivakabulai vei keda na lewei vuravura, ena Nona mate mai na kauveilatai me i soro ka bokoci kina na noda i valavalaca. Sa nodai tavi ga meda vakabauta, se vakabauti Jisu ko na bula kina.

Same 116:1-19: I. *'Au sa lomani kemuni na Turaga. Ko ni sa sauma na noqu masu. Ko ni sa rogoci au ka kauwaitaki au, au na dau masu tikoga vei Kemuni ena veigauna kece ni noqu bula,'* [116:1-2]. Sa talei ni dua e vakabulai mai na buca ni yaloyalo ni mate ena ia tikoga Vua na Kalou na vakavinavinaka. Oqori na ka sa vakadinadinataka na Daunisame, sa tu tikivi koya na mate me vaka ni a sa coroti oti kina, ia sa veisereki ka veivagalalataki na Kalou. II. Ni a tara na nona bula na veivakabulai oqo ni Kalou, ea sega ni cegu ena nona vakacabora Vua na Kalou na veika sa tu vua, ka me dauqaravi Koya, se soKalou vua; vakauasivi sara ena nona vakavinavinakataka na Kalou ena vuku ni Nona loloma.

I Koronica 11:23-26: Nai vakananumi ni veivakabulai nei Jisu mai na kauveilatai, ka sa daunanumi lesu talega kina na veivakabulai levu mai Ijipita. Na kena oqo sa vakarota ko Jisu vei Paula me vakayacora, **raica sa veisau na kenai naki:** na madrai na yagoi Jisu, na waini na drai Jisu ka sa kenai vakananumi; na namaki ni Kanavata Levu mai muri. Sa vakauasivi ni sai Koya oqo na veiyalayalati vou. Sa dei koto ga na vakasama ni veivakabulai levu sa vakayacora na Kalou mai Ijipita, ko ya na veivakabulai

se veisereki se veivagalalataki mai na veivakabobulataki eda sa raica oti mai cake, [Lako Yani 12]. Ko Jisu sa dusia na veivakabulai, veisereki, veivagalalataki mai na veivesuki ni valavalaca. Meda dau vakayacora tiko na kena qaravi nai Vakayakavi ni Turaga ena veigauna kecega, [na kana mada ga ena veisiga sa okati kina], nida vakayacora nai tavi oqo eda sa vakanamata yani ki na Kanavata Levu [Final Banquet], eda sa na nanamaki nida na kana vata kina kei Jisu. Koi keda se ko ira na vakabauta era na dabe vata ena tepeli ni kanavata mai lomalagi: ko Jisu kei ira kece era sa yalo dina tiko ki Vua.

Joni 13:1-17, 31b-35: Nai tavi ni veivui yava era dauvakayacora na bobula, ia eke sa vakayacora ko Jisu, sai Koya na nodratou i liuliu se Rapai na tisaipeli. Sa veisautaka na Turaga na vakasama kei naki se na nodrai vakarau. Ko Pita e sega ni duavata baleta ni sega ni kenai vakarau vakavanua se vakalotu. Sa dusia ko Jisu e dua na rai vou veivakurabuitaki ko ya: Ni ko koya e veiliutaki e dodonu me tamata dauveiqaravi. Sa vakadeitaka tale ko Jisu ni sa vakarokorokotaki se vakalagilagi na Kalou ena Nona mate. Sa ka bibi ga ni sa na lako yani ko ya, ia me ratou sa veilomani tikoga na tisaipeli, oqo ga nai vakaro vou. *Eratou na kilai ni ratou sa tisaipeli nei Jisu, kevaka sai vakarau ni nodratou bula na veilomani. Na gaunisala ki na lagilagi kei na vakacerecerei, sai koya ga na dauveiqaravi.*

[Me vakayacori na veivuiyava, nai Vakayakavi ni Turaga kei na soli loloma].

30 Maji, 18: Good Friday [Vakaraubuka Vinaka]: Siga ni Mate:

A cava na vuna e vakatokai kina me 'Good Friday' se 'Vakaraubuka Vinaka,' ni dodonu ga me siga ni rarawa, [Sad Day]. Eso era nanuma ni a vakayagataki e liu na 'Holy Friday,' na vosa 'holy' e rawa ni sosomitaka na 'good,' e sega ni ciqomi vakalevu na vakasama ko ya. Na vakasama cecere taudua ga e nanumi raraba ni dodonu, sai koya na Siga Vakaraubuka, na Siga ni Mate e vakanamata ki na Siga ni Tucake Tale, na Siga ni Qaqa...me liu mada na Siga ni Mate ka tarava na Siga ni qaqa.

Aisea 52:13-53: 12: Na tikina e dau vakayagataki vakawasoma me vakabibitaki kina nai Vakabula Daurarawa se Dauveiqaravi ko ya, ni Kalou Daurarawa [Suffering Servant]. I. 52: 13-15: Ena qai vakacerecerei na Dauveiqaravi, ia me taumada ena Nona sotava na veika rarawa, ka sa sega vakadua ni bau sotava na tamata. 'Sa vakararawataki me yacova ni sa sega ni vaka nai rairai ni tamata,' [14], ka sa dusia ga na veivakalolomataki levu sa yaco Vua. Ni oti oqo era na qai raica na tamata na cala ni ka ea yaco, era sa qai veivutuni ka soKalou, ka vaka kina ki vei ira na veitui kei na veivanua kecega. *Na tamata kecega era na raica, sotava ka vakadinadinataka na veika era sa bera ni bau raica se vakadinadinataka.* II. 53: 1-12: E taroga na parofita se

rawa nida vakabauta nai tukutuku matanidavui e vakarau tukuna? Sa boroya nai yaloyalo ni dua na vunika ka tubu ena vanua dravuisiga...sa vakakina na Dauveiqaravi sa bula cake ena vanua dredre, e sega ni qoroi se dokai ni matavinaka me vaka na tui matavinaka, ia sa cati, sa rukaki ka sega ni dua e vinakati Koya. Sa sotava na veika rarawa, era a nanuma ga kina na tamata ni a sa togotitaki Koya na Kalou. Sa mavoa ka a mai buturaki sara vakaca baleta ga ni sa mai colata na nodai valavalaca [5]. Se sa vaka na sipi, 6-7: *“Eda vaka na sipi sa lako sese, eda sa muria ga na noda sala, ia na Turaga sa colata na nodai colacola ni valavalaca.”* Sa galu ga ka bolea me sotava se lakova na sala rerevaki oqo ena vuku ni dua ga nai naki levu, ni lomana na tamata ka sa mai mate ena vukuda,[53:5]. Sa talei dina ena noda kila nai naki ni Nona vakararawataki, baleta ni sa vakadeitaka kina na Dauveiqaravi na cava dina nai balebale ni vakarorogo kei na vakararavi Vua na Kalou, [11]. Sa bolea me colata galugalu ga na nodai valavalca, ia sa qai vakalagilagi Koya na Kalou. Era kaya eso ni ko Koya e tamata i valavalaca. Ia sa vakararawataki ena vukuda ka kerea na Kalou me vosoti keda ena vuku ni noda tamata i valavalaca. Sa yaco dina oqo mai kalivari: *‘Tamaqu ni vosoti ira oqo nira sa sega ni kila na ka era sa kitaka’* [Luke 23:24]. Sa dredre meda kauti keda laivi mai nai yaloyalo oqo. *E na rawa ni vakamacalataki vakacava nai yaloyalo oqo?*

Same 22: Sa dua nai tukutuku dina sara ni sa kila ko Tevita na veika rarawa sa lakova oti mai, ka sa kaya kina ni na curuma na sala ko ya na Mesaia, *“Noqu Kalou, noqu Kalou, ko ni sa biuti au ena vuku ni cava?”* Na vosa ka cavuta ko Jisu mai na kauveilatai ena Nona rarawa kei na yaluma. Sa vakayacora tikoga ena vukuda na tamata i valavalaca.

Iperiu 10:16-25: I. Na lawa vou sa volai e loma se ena yalo ni tamata, sai koya na Veiyalayalati Vou, ka sega ni volai ena vatu me vaka na Vunau e Tini, [Jeremaia 31:33]. Ni sa vosoti ga na tamata ena vakacaboi soro sa vakayacora oti ko Jisu mai na kauveilatai; sa sega tale ni vakaibalebale na vakacaboi isoro me vaka ena gauna makawa, ka me dauvakayacori ena veigauna. Sa vakayacora ga vakadua ko Jisu, ka sa sega tale ni qai vakayacori, [16-18]. II. Na dra ga i Jisu sa soli kina vei keda na tamata meda curu ena Logi Tabu, ko ya ga ko Jisu, ko Koya ga sa basuka nai lati, [Marika 15: 38]. III. Na noda Bete Levu sai Jisu ga sa talairawarawa me vakayacora na cakacaka ni veivakabulai kei na veivakasavasavataki me vaka ga ea yalataka ko Koya. IV. Na tamata vakabauta ga me taura matua nai Nuinui ka sa soli oti me noda, ko ya ko Jisu. Koi keda na tamata vakabauta meda dau veivakayaloqataki ena veigauna kecega. Sa ka bibi sara na noda dau veivakatataki cake vaka wasoma ena veigauna kece sara eda dau sota vata kina vakaveitokani, ena noda wilika vata na Vosa ni Kalou kei na noda

masumasu, [25]. Ena sala oqo ena katakata tikoga kina na noda veitokani ka na vukea na toso cake kei na vaka titobutaki ni noda vakabauta, kei na vakadeitaki ni noda veilomani.

Joni 18: 1-19:42. 1-11 Sa oti na masu cecere nei Jisu [17], sa takosova na wai ko Kitironi, drodro mai kina na dra ni manumanu ni vakacaboisoro mai na Vale ni Soro, [ea drodro talega kina na dra mai Kalivari]. *Sa dusia ga ni sa ubia na dra kece ni soro mai na Vale ni Soro, na dra ka tiri mai Kalivari.* Mai na veitikina oqo: **12-14** na veilewai ena matai Anasa, vugoi Kaiafa. Oqo na veilewai ga ena loma ni lotu. Ko Kaiafa ea kaya ni na dodonu ga me mate e dua ena vukudra na tamata. Na veitikina oqo: **15-18**: Sa cakitaki Jisu ko Pita. Nai karua ni tisaipeli ea rairai ko Joni ka ni kilai vei ira nai liuliu ni lotu. Ko Pita ea bolea me mate vata kei Jisu, ia ea sa rere toka oqo ka vaqara na sala me kua ni kilai kina. Ea kilai koya e dua vei ira na dauveiqaravi, ia ea qai cakitaka ko Pita na nona kilai Jisu, [raica talega na Maciu 26:69-70; Marika 14:60-68; Luke 22:55-56]. Na taro levu ga vei keda: *A cava eda na cakava ena noda cakitaki Jisu ena noda bula ena veisiga?* Mai na veitikina oqo: **19-24**: Sa vaqaqai Jisu tale na Bete Levu me baleta na Nonai vakavuvuli kei ira era muri Koya. Sa sega ni vunitaki na veika ea vakayacora ko Jisu, ka ra sa kila kece na lewe ni vanua. Sai naki levu ga ni Bete Levu ko ya me coriti Jisu ka me vakamatei. *Sa dua li na ka cala ea vakayacora?* Sa dredre me saumi na taro oqo. Mai na vei tikina oqo: **28-34**: Sa dewa na veilewai mai vei ira nai liuliu ni Lotu ki vei ira na veiliutaki ena matanitu. Ena matai Pailato sa lewai kina, me vaka sa tu vei Pailato na kaukauwa me veisereki ka veivakamatei talega? Ia sa bibi vei Pailato me tarogi Jisu se cava na DINA? Sa taro Vinaka! Na dina ga sa tu e matana, ia na Dina ga oqo ena veisereki! Ena **19:1-42** Vakalekaleka ga: I. Ena nodra cikecike na lewe vuqa kei ira nai liuliu ni lotu sa vakayacora kina ko Pailato na nona lewa vakapoliti baleta ga ni nanuma na nonai tutu kei na nona 'maka' vinaka vei ira na lewe ni vanua. Dina ga ni sega ni raica e dua na cala vei Jisu me vakamatei kina. Sa muria e dua tale na sala. Sa dau kenai vakarau ena gauna ni soqo levu ni Kanavata ni Lakosivia me sereki e dua era digitaka na lewe vuqa. Era kailavaka me sereki ko Jisu Parapa [e so nai vakadew makawa ni VT e yacana ko Jisu Parapa, erau yaca vata kei Jisu Karisito...na yaca 'Jisu' se 'Josua' e yaca dau vakayagataki wasoma]. Era sa kaila vagumatua na lewe ni vanua me vakoti ki na kauveilatai. Era kaya ni nodra tui ga na Tui ga mai Roma! Sa na lauvako dina ga ko Jisu. Sa volai eso na vosa me baleti Jisu ka coba ena dela ni kauveilatai: Na *Nodra Tui na kai Jutia*: "Sa kaya na Bete Levu vei Pailate: Kua ni vola,'Na Nodra Tui na kai Jutia,'" ia "Na Tamata oqo sa kaya, 'Koi au na Tui kei Jutia.'" Sa sega ni rawa me veisautaka na nona lewa na Kovana. Sa volai ena tolu na vosa me kila ko vuravura. *A cava sa tukuna vei iko na ka*

ea vola ko Pailato? A cava na kenai balebale vei keda ni da raica lesu tale? II. Ea lauvako ki na kauveilatai ko Jisu kei na lewe rua tale, enai mawi kei nai matau [18]. Ena delana ko Kolikoca se Delana ni Qavokavoka sa duri kina na kauveilatai. Sa lauvako, ka ra sa wasea na nonai sulu na sotia [Same 22:18]. Sa yali na tisaipeli e 10 vakavo ga o Joni o koya e tataunaki tinana vua ko Jisu. E vica tale na marama era tu e kea ka vakadinadinataka na Nona lauvako: Meri na tinai Jisu, Meri na wati Kolopasa kei Meri Makitala...raica ena Maciu, Marika kei Luke ko ira na marama era duri ena ruku ni kauveilatai. III. Na vosa mai na kauveilatai eratou dui vola ko Maciu, Marika kei Luke, ia ko Joni na veitataunaki ga nei Joni kei Meri na tinai Jisu. 'Au sa via gunu' kei na 'Sa oti' ni sa vakayacora oti na Nonai tavi e vuravura. Sa yaco na loma ni Kalou ena vuku ni Nona a lako mai. Ni sa mai mate dina ko Jisu sa cokataki na moto e saesarina sa drodro mai kina na 'dra kei na wai.' Sa cevata na dra, sa mate dina ko Jisu, ke a bula toka *ke a tiri ga mai na dra...*sai vakadinadina ni sa mate dina ko Jisu mai na kauveilatai. Sa sega talega ni qai musu na yavana me vakatotolotaka na Nona mate, baleta ni sa mate dina, ka sa vakadinadinataki ga kina nai VT [t. 36 raica na Lako Yani 12:46, T/Lukutu 9:12, Same 34:20; ena t. 37 raica na Sakaraia 12:10; Vakatakila 1:7]. V. Sa bulu ko Jisu enai bulubulu nei Josefa mai Arimacea, e dua na lewe ni matabose ni Lotu se Bose Lawa [saniadrini-Sanhedrin], ea kerea na yagoi Jisu vei Pailato. Ea keli ga ena bari ni vatu nai bulubulu ka sa vakarautaki oti tu. Ea tiko talega ena veibulu oqo ko Nikotomo, na Farisi, se Daunilawa ka lewe talega ni Seniadrini. Ea kauta mai ko Nikiotimo nai lumu talei me lumuti kina na yago i Jisu; erau a ologa na yago enai sulu vakarautaki ka buluti Koya. Ko Joni ea sega ni tukuna ni ra a tiko talega kina eso na marama. Ia koi rau ga na lewe rua oqo, ko Josefa kei Nikotimo. Ea dua ga na veibulu vakariri baleta ni sa voleka ni dromu na matanisiga me tekivutaki kina na Siga ni Vakacecegu.

31 Maji, 18: Vakarauwai: [Holy Saturday- Vakarauwai Tabu]

Joep 14: 1-14 se “ Sa tu nai nuinui ki na vunikau...” Na veika e lakova na vunikau na sucu kei na mate, kei na sucu tale. Oqo na vakasama vuku ena gauna nei Joep me baleta na veika buli. Ena gauna nei Joep e sega ni sa vakavotukanataki sara na vakasama oqo. Ia ena loma ni mate sa kune kina nai nuinui. Sa vakayagataka ko Jisu nai yaloyalo oqo ena na Nona vosa vakatautauvata me tukuna kina na Nona mate kei na Nona tucake tale. *Ko na tukuna vakacava nai Nuinui ena nomu bula ena gauna oqo?*

Lele i Jeremaia 3:1-9, 19-24: Sa vakaraitaka ko Jeremaia na rarawa kei na veivakalolomataki sa yaco ena nona bula, sa sega tale na vanua me dro rawa kina ena nona vesuki, sa tu ga na mate ena veiyasana kecega. Se sa tu beka

mai vei na bula? E na tikina 23-24 sa solia vua nai Nuinui, na tikina eda dau cavuta vakawasoma, 'sa vakavoui na nomuni loloma ena veimataka kecega' ka sa rauti keda ko ya.

Same 31:1-4, 15-16: Na Masu ena kerei na Nona veitaqomaki mai Vua na Kalou. Na Daunisame sa dro ga Vua na Kalou ni sai Koya ga ena taqomaki koya ka sega ni dua tale. Na Kalou ga na Uluvalu ka sai vakaruru ena veidraki kecega. 15-16: *Sa na vakaoqo na kena vosa: 'Na noqu bula sa tu ga e qeteqete ni ligamuni, ni vakabulai au mai vei ira era nakicataki au ka via vakamatei au. Lomani au ka dredre mai vei au na Nomuni tamata Dauveiqaravi [bobula] ka solia vei au na Nomuni vakacegu.'* Oqo e dua na vakamamasu totoka!

I Pita 4:1-8: “ Oqo na vuna e vunautaki kina nai tukutuku vinaka vei ira sa mate...” A cava beka ko kila mai na vakasama oqo? Raica vata na vakasama oqo kei na Vakabauta [Apostles Creed]...” sa lako sobu ki Etesi...” **E rau duidui ko Etesi kei Eli...veitalanoataka mada oqo, ka raica enai VT na kedrau duidui?**

Joni 19:38-42: Na Kanavata ni Lakosivia, sa dau okati me dua na gauna cecere ena nodra soqo vakalotu na Jiu. Sai vakaraitaki ni Nona veivakabulai levu ni Kalou ena nodra vagalalataki na Isireli mai Ijipita. Na cecere ni gauna oqo sa yali ena nodrau bula ko Josefa kei Nikotimo. Erau sa lako ga me rau la'ki buluti Jisu. **Eso era daumuri Jisu era sa dauvakaraitaki ira e matana votu, ia koi rau oqo e rau tisaipeli vuni, ka rau cakacaka lo ga!** [raica na kenai vakamacala e cake].

Maciu 27:57-66: Na Turaga vutuniyau ko Josefa na kai Arimacea sa solia vua ko Pailato na Kovana na yagoi Jisu me la'ki buluta me vaka na nona kerekere. Sa vakayagataka ga na nonai bulubulu ea kelia ena baba vatu ka sa bera ni vakayagataka. Sa tiko ena veibulu oqo eso vei ira na marama me vakataki: Meri Makitala, kei Meri, rairai na tinai Jemesa, kei ira tale eso na marama. Sa toso tikoga na nodrai naki ca na meca nei Jisu ka ra kaya vei Pailato ni na vinaka cake me yadravi nai bulubulu me tolu na bogi, baleta ni na rawa mera na mai butakoca na yagona na Nona tisaipeli. Na vuna ga me kua ni qai yaco na Nona parofisai ko ya ni na tucake tale mai na mate, ke sa na yaco oqo sa na qai ca sara vakalevu mai nai tukutuku ni Nona lauvako. Sa dregati nai bulubulu ka tu na kena mata yadra mera waraka na siga ka tarava! Na dina ena sega ni rawa ni vunitaki, ena tukuni ga e dela ni vale...enai ka tolu ni siga sa yaco kina na cakamana levu taudua e veivakurabuitaki, ko ya na Nona Tucake Tale mai na Mate nai Nuinui kei na Nona vakataucokotaka na Nona cakacaka ni veivakabulai. Mo waraka ka namaka tiko!

01 Epereli, 2018: Easter Sunday: Siga ni Tucake Tale: [Sa na tiko enai Vaqa ni Macawa].

Sa nuitaki ni na veivuke nai yatu vakasama oqori ena Macawa Tabu eda sa qarava yani oqo, ena veituberi loloma ni Kalou na Yalo Tabu.

Vinaka.

Jovili kei Lisa Meo